

SIIPIRIKKO 2/81

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Risto Juvaste 80510 Onttola puh. 80293

Varapuheenjohtaja: Juha Miettinen Värttinätie 28
80260 Joensuu 26 puh. 32110

Sihteeri: Timo Karkkainen Pengerkatu 5 B 7 80200 Joensuu 20
puh. 33717

Rahastonhoitaja: Veijo Turunen Varppitie 2 A 9 80160 Joensuu 16
puh. 824186

Muut hallituksen jäsenet: Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150
Joensuu 15 puh. 824482, Ilkka Lemmetyinen Kalevankatu 2 a C 17
80110 Joensuu 11 puh. 29034, Jukka Pusa Peipontie 10 80130
Joensuu 13 puh. 25727, Pekka Puustinen Kalevankatu 12 D 22
80110 Joensuu 11 puh. 24691

Lehden toimituskunta: Juhani Hyttinen, Matti Kapanen, Paavo Liimatta,
Juha Miettinen ja Veijo Turunen

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Jaetaan jäsenille
jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun suuruus v. 1981 on 20 mk (opis-
kelijät 14 mk, perhejäsenmaksu 5 mk). Siipirikon tilausmaksu v.
1981 18 mk. Irtonumerot 4 mk (+ 2 mk postituskuluja).
Yhdistyksen postisiirtotili: KU 879 55 - 8/Pohjois-Karjalan Lintu-
tieteellinen Yhdistys r.y./Turunen Varppitie 2 A 9 80160 Joensuu 16.

Kansi: Töyhtöhyppä (Valokuvannut Kari Varonen)

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Kevätmuuton kulku 1980 Pohjois-Karjalassa: Juha Miettinen, Risto Laitinen ja Jouni Pursiainen	35
27.5.1980 Höytiäisen kanavalla - arktikamuuton juhlaa: Petri Hottola	45
Kevätmuuton yhteishavainnointipäivä 26.4.1980 Pohjois-Karja- lassa: Veijo Turunen	47
Vuoden 1979 harvinaisuudet Pohjois-Karjalassa: Matti Kapanen .	49
Höytiäisen kanavan suiston havaintojakso 1980: Juha Miettinen.	54
Polvijärven "alaosasto" toimii?	58
Pesät korteille: Heikki Pönnkä	59
Hallituksen tiedotuksia	60
Tiedonantoja	61
Sinustako Pohjois-Karjalan pinnakuningas 1981?	63
Ohjeet havaintojen kokoamiseksi ja lähettämiseksi Siipirikkoon	64

★ = Valtakunnallisen (Suomen lintutieteellisen yhdistyksen) rari-
teettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.
☆ = Alueellisen rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

KEVÄTMUUTON KULKU 1980 Pohjois-Karjalassa

Juha Miettinen, Risto Laitinen ja Jouni Pursiainen

Havainnoitsijat: Joensuu (Juhani Hyttinen, Timo Karkkainen, Juha Miettinen ja Jukka Turunen), Juuka (Jari Halonen, Timo Kortelainen, Aila Larkkonen, Hannu Lehtoranta, Jouni ja Jukka Lehtoranta, Mika Lähti, Petri Möttönen, Tapio Timonen ja Tarmo Turunen), Lieksa (Jukka Heikkinen, Antti Hämäläinen, Harri Ihalainen, Esko Lappi, Kari Lyytikäinen, Arto Määttä, Matti Riikonen, Pertti Tolvanen ja Erwin Tuppurainen), Liperi (Lauri Karttunen, Juha Kosonen, Esko Mylly, Sauli Nuolamo ja Elvi Sahlman), Eno (Olavi Saaristo), Outokumpu (Mauri Leivo, Heljä ja Kalle Leivo ja Hannu Räsänen), Nurmes (Hannu Lehtoranta ja Aila Larkkonen), Polvijärvi (Ismo Glad, Petri Hottola, Jukka Kinnunen, Heikki Pönnkä ja Hannu Räsänen), Pyhäselkä (Risto Laitinen), Värtsilä (Matti Raitio).

Pulmusia (Valok. V. Turunen)

Laji	Muuton alkaminen	Päämuutto	Muuton päättyminen
Kuikka	1.5. 1 p Out Sysmäjärvi 3.5. 1 p Eno Rahkeenvesi (6.5. 1 p Juu Vuokko)	Ks. arktika!	24.5. 1 m Out Vuonos 27.5. 152 m Joe Höyt. kanava
Kaakkuri	7.5. 1 m Joe Höyt. kanava (1.6. 1 Lie Petroniemi)	Ks. arktika!	27.5. 1 m Joe Höyt. kanava
Gavia sp.	30.4. 1 m Lip Hepoharju 4.5. 4 m Joe Kukkosensaari 4.5. 1 p Kit Hyypijärvi	Ks. arktika!	26.5. 4 m Joe Höyt. kanava 27.5. 602 m Joe Höyt. kanava
Silkkiuikku	22.4. 1 p Eno Rahkeenvesi 26.4. 1 Lie Lieksanjokisuu	1.5. n. 40 p Joe Linnunlahti + 10 p Joe Höyt. kanava, 4.5. 50 p Lip Heponiemi, 4.5. n. 60 p Joe Linnun. + 40 p Joe Höyt.kan. 4.5. 16 p Eno Ahveninen, 7.5. 60 p Out Sysmäjärvi	23.5. 4 p Eno Rahkeenvesi
Härkälintu	7.5. 2 p Joe Kukkosensaari 17.5. 3 p Joe Höyt. kanava		
Mustaku.-uikku	1.5. 1 p Out Vuonos 3.5. 1 p Out Sysmäjärvi		
Heinäorsora	16.3. 4 p Vär Kaustajärvi 3.4. 2 p Eno Laiskanvirta (18.4. 2 p Lie Lampela)	23-27.4. 100-130 p Out Sysmäjär- vi, 25.4. 72+60 p Vär Sääperi, 26.4. 100 p Lip Heponiemi, 27.4. n. 40 p Joe Höyt.kan., 27.4. 45 Lie Lieksanjoki	30.4. 2 Joe Utra 3.5. 3 kiert. Out Sätös
Tavi	19.4. 2 p Out Sysmäjärvi 21.4. 2 p " (26.4. 2 p Juu Vuokko)	2.5. 300 p Out Sysmäjärvi, 3.5. 30 Lie Kevätlahti, 5.5. 150 p Out Sysmäjärvi, 6.5. 35-40 p Vär Uudenkylänlampi, 7.5. 18 p Joe Höyt.kan., 10.5. yli 200 p Out Sysmäjärvi	11.5. 6 p Juu Vuokko
Heinätavi	26.4. 1 p Lip Heponiemi 27.4. 4 p Out Sysmäjärvi (13.5. 4 p Lie Pokronlampi + 1♂ + 1♀ Juu Vihtasuo)		24.5. 1 Pol Sukkula
Jouhisorsa	17.4. 2 p Out Sysmäjärvi 19.4. 2 p " (24.4. 2 p Lie Lieksanjokisuu)	2.5. 60 p Out Sysmäjärvi, 4.5. 55 p Lip Härkinlampi, 4 ja 6.4. 100 p Out Sysmäjärvi	7.5. 4 p Eno Rahkeenvesi 18.5. 2 p Joe Höyt. kanava
Haapana	23.4. 3 p Pol Toivala 25.4. 2 p Out Sysmäjärvi (29.4. 4 p Lie Sittalampi, 2 p Lieksanjokisuu, 6 p Juu Vuokko)	27.4. n. 30 ♂ p Joe Höyt. kan. 3.5. 40 p Lip Liperinsalo, 4.5. 300 p Out Sysmäjärvi, 6.5. 200 p Out Sysmäjärvi, 7.5. 15 p Eno Kääpälahti, 7.5. 54 p Joe Höyt. kan., 8.5. 15 ♂ Lie Kevätlahti	15.5. 14 Juu Vuokko 18.5. 4 p + 2 m Joe Höyt. kanava
Lapasorsa	25-26.4. 2 p Vär Sääperi 30.4. 3 p Joe Höyt.kanava, " 1 p Lip Heponiemi (8.5. 2 p Lie Kevätlahti)		
Lapasotka	18.5. 2 p Out Sysmäjärvi 23.5. 2 Lie Pokronlampi	Ks. arktika!	25.5. 6 p Out Sysmäjärvi 26.5. 5 p "
Tukkasotka	26.4. 4 m Lip Pölkkyvaara 27.4. 10 p Joe Höyt. kanava (4.5. 4 Juu Pielinen)	1.5. 10 p Joe Höyt.kan., 7.5. 70 p Lip Särkijärvi, 10.5. n. 100 p Out Sysmäjärvi	7.5. 5 m Joe Höyt. kanava
Punasotka	19-20.4. 3 p Lip Heponiemi 22.4. 4 p Out Sysmäjärvi (4.5. 1♂ Lie Pokronlampi, " 1♂+♀ Juu Pielinen)	2.5. 90 p Out Sysmäjärvi, 7.5. 220 p Lie Särkijärvi, 10.5. n. 150 p Out Sysmäjärvi	
Telkkä	4.4. 2 p Eno Rahkeenvesi 11.4. 2 p Lieksanjoki	26.4. 60 p Lip Heponiemi, 27.4. 50 p Joe Höyt.kan., 1.5. 28 p Juu Vuokko Pielinen, 2.5. 12♂ " 2.5. 70 p Out Sys- mäjärvi, 3.5. 52 p Joe Höyt.kan.	18.5. yht. 19 m Joe Höyt. kanava 23.5. 4♂ Eno Kääpälahti
Alli	3.5. 1 m Joe Höyt.kanava	Ks. arktika!	1-5.6. 1 p Out Sysmäjärvi 7.6. 1♂ Juu Vuokko
Pilkksiipi	25.5. 7 m Joe Höyt. kanava	Ks. arktika!	
Mustalintu	14-15.5. 8 p Out Sysmäjärvi 15.5. 7 p Joe Pyhäselkä (18.5. 1♂ Lie Suurselkä)	Ks. arktika!	27.5. 400 m Joe Höyt. kanava
Melanitta sp.	1.5. 2 p Joe Linnunlahti	Ks. arktika!	
Tukkakoskelo	4.5. 1 p Out Sysmäjärvi 6.5. 1 p Juu Vuokko	13.5. 2♂ + 3♂ + 4 yks. Juu Vihtasuo Pielinen	13.5. 2♂ + 3♂ + 4 yks. Juu Vuokko
Isokoskelo	13.4. 1 p Lip Heponiemi 18.4. 1 p Joe Höyt. kanava " 3 p Eno Rahkeenvesi (19.4. 1 p Lieksanjoki)	24.4. 9 p Lip Taipaleenjoki 18.5. 2+n. 10+6 m Joe Höyt.kan.	18.5. n. 18 m Joe Höyt. kanava 23.5. 2 m Eno Rahkeenvesi
Uivelo	26.4. 2 p Lip Heponiemi 27.4. us. hav. (1 p Höyt.kan. 2 p Sysmäjärvi) (4.5. 2 Juu Pielinen)		15.5. 3 p Joe Höyt. kanava 17.5. 2 p Lip Härkinlampi

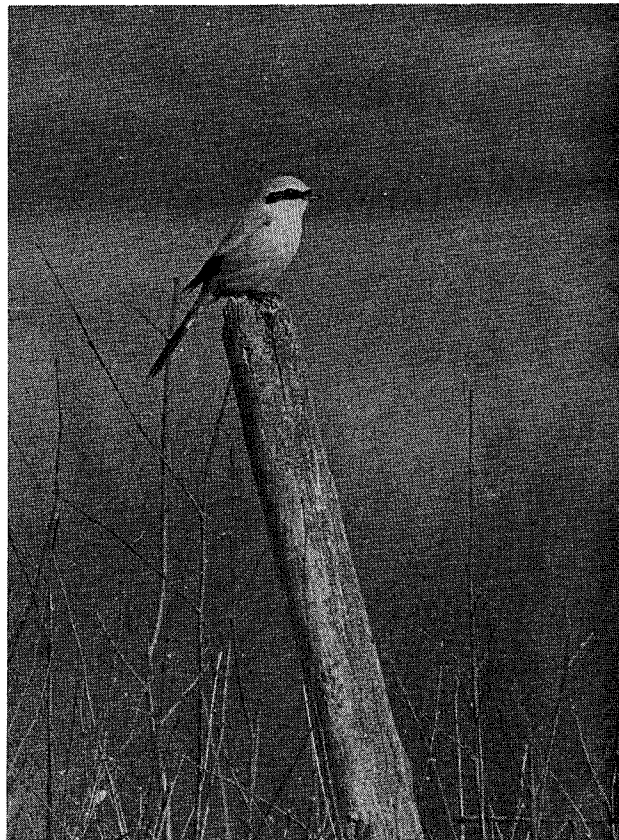
Metsänhanhi	1-10.4. 1 p Pol Toivala 13.4. 1 yks. Lie Keskusta	Ks. isot linnut!	13.5. 1 m Eno Rahkeenvesi 20-27.5. 1 p Out Alavi
Sepelhanhi	25.5. n. 200 m Joe Mutala 29.5. 150-200 m Eno Rahkeenv.	Ks. isot linnut!	27.5. 1528 m Joe Höyt. kanava 16.6. 1 p Joe Höyt. kanava 27.5. 2 m Joe Höyt. kanava
Valkoposkih.	26.5. n. 120 m Joe Höyt. kanava	Ks. isot linnut!	
Branta sp.	17.5. 1 p Lie Sittalampi 25.5. 100 Nur Savikylä	Ks. isot linnut!	
Anser sp.	23.4. 1 m Pyh Niittylahti 10.5. 2 m Nur Porokylä	Ks. isot linnut!	
Hanhi	15.4. 7 m Joe Niinivaara 22.4. 2 p Lip Siikkakoski (26.4. 5 Juu Vuokko)		7.5. n. 40 m Pyh Niittylahti 25.5. 4 m Juu Rauanjärvi
Laulujoutsen	6.4. 2 Lie Kusiaisvirta " 2 Juu Paalasmaa 7.4. 2 Lie Rantala " 2 Lie Tuulijoki	Ks. isot linnut!	3.5. 4 m Eno Rahkeenvesi 18.5. 1 p Out Ravilahti
Joutsen	12.4. 2 m Lip Pölkkyvaara 17.4. 4 yks. Juu Sammakkov.	Ks. isot linnut!	
Hiirihaukka	7.4. 1 p Lip Heponiemi 20.4. 1 p Pyh Niittylahti (23.4. 1 p Lie Jamali)	Ks. pedot!	2.5. 1 m Out Sysmäjärvi 3.5. 1 m Kon Rupikivenlahti
Piekana	21.4. 1 m Out Keskusta 22.4. 1 m Vär Sääperi (25.4. 1+1 Lie Vehkasuo)	Ks. pedot!	13.5. 1 m Out Vuonos 14.5. 1 m "
Buteo sp.	22.4. us. hav. Joe, Pol 23.4. 5 m Joe Iiksenjoki (26.4. 9 Juu Vuokko)	Ks. pedot!	3.5. 2 m Kon Rupikivenlahti
Varpushaukka	6.3. 1 m Eno Uimah. Kes. 12.4. 1 m Lip Ristonkangas (18.4. 1 m Juuka)	Ks. pedot!	7.5. 1 Joe Höyt. kanava 18.5. 1 m Joe Höyt. kanava
Kanahaukka	3.4. 1 m Lip Heponiemi 7.4. 1 m Lip Siikalahti (30.4. 1 Juuka)		2.5. 1 m Pol Vasaralahti
Acc. sp.	2.5. 1 p Juu Vuokko 3.5. us. hav. Kon, Juu	Ks. pedot!	(10.5. 1+3 Juuka)
Mehiläishaukka	10.5. 2 m Nur Savikylä 25.5. 2 m Joe Höyt. kanava		
Buzzard	26.4. 1 Juu Vuokko " 1 m Lip Vaivio 1.5. 1 yks. Juuka		
Ruskosuohaukka	27.4. 1♂ p Out Sysmäjärvi 25.5. 2 p "		4.5. 1 kiert. Out Sysmäjärvi
Sinisuhaukka	16.4. 1 p Pyh Mulo 18.4. 1 p Joe Höyt. kanava (25.4. 1 Juu Vuokko)	Ks. pedot!	6.5. 1♂ m Out Alavi 10.5. 1 p Out Sysmäjärvi
Kalasaäski	25.4. 1 p Lip Härkinlampi 26.4. us. hav. Kon, Lip, Nur, Pol, Vär. (10.5. 1 Juu Vuokko)	Ks. pedot!	15.5. 1 Out Sysmäjärvi 4.6. 1 m Joe Höyt. kanava
Nuolihaukka	24.4. 1 m Pol Veihtivaara 25.4. 1 Juuka kk.		26.5. 1 m Out Matovaara
Tuulihaukka	13.4. 1 m Lip Hepoharju 14.4. 1 saal. Joe Repokallio		29.4. 1♂ Joe Iiksenjoki 11.5. 1 m Out Vuonos
Ampuhaukka	5.4. 1 Pol Rapalahti 7.4. 1 m Lip Siikkakoski		4.5. 1 m Out Sysmäjärvi 7.5. 1 p Out Alavi
Falco sp.	(13.4. 1 Lie Lamminkylä)		
Kurki	16.4. 7 m Lip Vaivio 19.4. 1 p Pol Rapajoensuu (23.4. 4 Lieksanjokisuu, + 1 Lie Lamminkylä)	Ks. isot linnut!	1.6. 1 m Pol Lehto 2.6. 5 m Pol Sotkuma
Nokikana	3.4. 1 p Juu Nunnanlahti 15.4. 1 p Joe Hasanniemi		
Meriharakka	10.5. 30 Lie Kevätlahti 17.5. 1 p/m Joe Höyt. kanava	Ks. arktika!	27.5. 4 m Joe Höyt. kanava
Töyhtöhyyppä	5.4. 2 m Out Keskusta 6.4. 8 p Pol Niskaniemi " 9 Juu kk.		16.4. 95 p+7m/p Pyh Mulo, 17.4. 145 p Pol Selkäsalmi-Toivala, 19.4. yht. 243 p/m " 20.4. 38 p Lip Pappelonsaari, 40 Lie Lamminkylä, 21.4. yli 95 p Pyh Mulo, 22.4. yht. 186 p/m Pol Sel- käsalmi-Toivala, 23.4. 39 m Pyh Niittylahti, 24.4. n. 30 p Joe Iiksenjoki, 25.4. 50 Lie Lampela, 26.4. 92/21 Juu Vuokko, 193 m Lip Pölkkyvaara, 80 Lie Reposuo, 28.4. 46 p Pyh Mulo, 2.5. 50 Lie Vuonis- järvi, 3.5. 36 p Juu Vuokko
Tylli	30.4. 1 p Joe Repokallio 7.5. 1 Juuka	Ks. arktika!	1.6. 2 m Out Vuonos 10.6. 1 p Out Sysmäjärvi

Pikkutylli	24.4. 1 m Vär Sääperi 25.4. 1 m Vär Sääperi (26.4. 1 Lie Rantala)		
Tundrakurmitsa	27.5. 102 m Joe Höyt. kanava 28.5. 2 p Out Vuonos	Ks. arktika!	
Kapustarinta	13.4. 1 p Vär Sääperi 15.4. 1 m Out Alavi (26.4. us.hav. Lie, Juu, Uimaharju)	1.5. 21 p Eno Ahveninen, 11.5. n. 100 p Juu Vuokko, 12-13.5. n. 60 p Juu Vuokko, 14.5. 53 yks. Juu Vuokko, 15.5. 52 p Out Alavi, ja 42+12 Juu Vuokko, 18.5. 80 p Pol Rauanjoen suisto, 19.5. 150 p Vär Uusikylä, 20.5. 400 Lie Lam- pela, 21.5. 100 Lie Riikolan pel- lot	24.5. 13 p Pol Horsmanaho 28.5. 2 p Out Alavi
Karikukko	11.5. 1 p Eno Taavinniemi		23.5. 1 m Eno Kääpäniemi
Taivaanvuohi	12.4. 1 m Lip Heponiemi 17.4. 1 p/m Pyh Mulo (26.4. us. hav. Lie, Juu)	29.4. 12 p pienellä alueella Pol Lehtolahti, 30.4. 15 p/m Juu Vuokko, 1.5. 20 Lie Soidin- suo	30.4. 1 p Out Sysmäjärvi 3.5. 3 Kon Rupikivenlahti
Jänkäkurppa	3.5. 1 p Pol Rauanjoen suisto 9.5. 1 p Eno Tuuliharju		
Lehtokurppa	17.4. 1 p Lip Viinijärvi 23.4. 1 p Joe Sulkuhlahti " 1 p Lip kk.		
Isokuovi	14.4. 2 p Lip Viinijärvi 15.4. 1 m Toh Ristee (19.4. 1 Lie Pokronlampi)	22.4. 50 m/1 Vär Sääperi, 25.4. n. 150 p, suurin parvi 100 yks. käsittävä Pol Selkäsalmi-Toivala, 26.4. 45 m Lip Pölkkyvaara, 27.4. 42 Lie Laminkylä	3.5. 2 Kon Rupikivenlahti 7.5. 1 Joe Höyt. kanava
Pikkukuovi	20.4. 1 m Lip Pölkkyvaara 28.4. 1 m Out Sysmäjärvi (29.4. 1 Lie Laminkylä)		17.5. 1 m Joe Asevelikylä
Punakuiri	15.5. 1 p Joe Höyt. kanava, 20.5. 2 Lie Lampela	Ks. arktika!	18.5. 2 m Pol Huhmarisvaara
Metsäviklo	17.4. 1 m Joe Höyt. kanava 23.4. 1 m Out Sysmäjärvi (25.4. 1 Lie Sittalampi, 1 Juu kk.)	26.4. 25 m Lip Pölkkyvaara	3.5. n. 10 Kon Rupikivenlahti 12.5. 1 m Out Vuonos
Liro	30.4. 1 Joe Utran kanava " 1 p Joe Höyt. kanava 1.5. 1 p Lip Honkalampi, 2 p Pol Nisä, 1 Polvijärvi	13.5. n. 30 p Nur Aronsalmi	24.5. 12 p Out Vuonos 1.6. 2 m Out Sysmäjärvi
Rantasipi	26.4. 2 p Pol Nisä 30.4. 1 Lieksanjoki " 2 Lie Sokojoki		29.5. 2 Joe Kuhassalo
Punajalkaviklo	12.5. 1 p Joe Höyt. kanava 15.5. 1 Juu Vihtasuo		
Valkoviklo	25.4. 1 p Vär Sääperi 26.4. 2 p Lip Heponiemi " 3 p Vär Sääperi (28.4. 1 Lie Patvinsuo)	2.5. 16 p Vär Sääperi, 40 p Out Sysmäjärvi, 11.5. 13 p Nur Aron- salmi, 13.5. 10 p Nur Aronsalmi	15.5. 8 m Out Vuonos 24.5. 2 p Pol Sukkula
Mustaviklo	1.5. 1 m Out Sysmäjärvi 7.5. 1 p Joe Höyt. kanava (11.5. us. hav. Lie, Nur)	11.5. 15 p+m Out Vuonos, 13.5. 13.5. n. 25 p Nur Aronsalmi	20.5. 3 p Out Sysmäjärvi 24.5. 3 m Vär Sääperi
Pikkusirri	18.5. 1 m Joe Höyt. kanava 28.5. 3 p Out Vuonos		5.6. 1 p Out Vuonos
Lapinsirri	15.5. 1 p Out Vuonos 18.5. 1 m Out Vuonos	Ks. arktika!	29.5. 2 p Out Sysmäjärvi
Suosirri	17.5. 1 m + 1 p Joe Höyt.kan.	Ks. arktika!	28.5. 1 p Out Vuonos
Suokukko	30.4. 1 m Lip Heponiemi 1.5. 1 p Lip Laminniemi (10.5. 6 Lie Lampela)	21.5. 20 Lie Laminkylä ja 30 Lie Reposuo, 24.5. n. 70 p Out Vuonos	24.5. 70 p Out Vuonos 5.6. 11 p Out Sysmäjärvi
Vesipääsky	27.5. 9 p Out Sysmäjärvi 18.5. 1 m Joe Höyt. kanava 25.5. 5 m "	Ks. arktika!	15.6. 2 p Out Vuonos 27.5. 5 Joe Höyt. kanava
Selkälokki	21.4. 1 p Out Sysmäjärvi 23.4. 3 Lieksanjokisuu	5-6.5. 50-80 p Out Sysmäjärvi	15.5. 1 m Out Vuonos 25.5. 4 p Eno Rahkeenvesi
Harmaalokki	29.3. 6 p Eno Rahkeenvesi	22.4. n. 40 p Joe Keskusta Piel. joki, 5-6.5. 30-50 p Out Sysmäj.	30.4. 6 Joe Utran kanava 3.5. n. 20 Kon Rupikivenlahti
Kalalokki	13.4. 1 m Lip Heponiemi 14.4. 2 m Pol Kylylahti (15.4. 3+1 Juu kk.)		
Pikkulokki	4.5. 2 p Kit Päätte 5.5. 2 p Out Sysmäjärvi (21.5. 1 Lie Lampela)	18.5. 60 p Lip Käsämä, 25.5. 400 p Out Vuonos	13.5. 2 p Out Sysmäjärvi 20.5. 2 m Pyh Haapaniemi
Naurulokki	13.4. 1 p Lip Heponiemi 14.4. 2 Lieksanjoki	18.4. n. 300 p Joe Pielsijoki, 19.4. n. 300 p " 22.4. n. 400 p Joe Pielsijoki (Kesk.),	26.4. 34 p Eno Rahkeenvesi 30.4. 13 m Joe Höyt. kanava " 2 Joe Utran kanava

		23.4. n. 300 p Pol Selkäsalmi, 23-26.4. 67 p Eno Rahkeenvesi, 24.4. 150 Lieksanjokisuu, 25.4. 100 Lie Lampela, 26.4. 160 Lie Reposuo, 26.4. 1066 m Lip Pölk- kyvaara, 27.4. 200 Lie Pokron- lampi, 2.5. 700 p Out Sysmäjärvi, 3.5. 350 p Lip Heponiemi, 4.5. 150 Lie Sittalampi	
Larus sp.	9.4. 1 m Pyh Mulo		
Lar rid/arg			24.4. n. 1000 m/p Joe Iiksenjoki
Kalatiira	7.5. 1 p Out Sysmäjärvi 8.5. 2 p (14.5. 1 Lie Kevätlahti)		
Lapintiira	8.2. 2 p Joe Höyt. kanava		
Uuttukyyhky	12.4. 1 p Lip Heponiemi 16.4. 1 p Vär Sääperi (26.4. 2 Lie Reposuo)		
Sepelkyyhky	7.4. 1 p Lip Heponiemi 8.4. 2 p Lip Papelonsaari " 3 Juu kk.	19.4. yht. 161 p Pol Selkäsalmi- Toivala, ain. 100 p Pyh Mulo 25.4. 230 p/1 Vär Sääperi, 80 Lie Pokronpellot, 27.4. 40 Lie Laminkylä, 27.4. 1.5. 3.5. 100+ 50+n. 200 p Eno Ahveninen	20.5. 1 m Pol Huhmarisvaara 24.5. 40 p Out Vuonos
Columba sp.	26.4. 281 m Lip Pölkkyvaara		
Sarvipöllö	12.4. 1 p Lip as. 13.4. 1 p Vär Sääperi (29.4. 1 äänt. Juu Vuokko)		
Suopöllö	25-26.4. 2 p Vär Sääperi 3.5. 1 p Eno Rahkeenniemi (11.5. 1 Juu Vuokko)		
Asio sp.	27.4. 1 Nur Savikylä 3.5. 1 Juu Piitteri		
Käki	11.5. 1 Nur Savikylä 13.5. 1 äänt. Pol Sotkuma " 1 p Lip Mutkanvaara		
Tervapääsky	25.5. 2 p Out Sysmäjärvi " 1 p/m Joe Höyt. kanava 26.5. 5 p Out Vuonos (29.5. 1 Lie Pokronlampi + 2 Keskusta)	31.5. 170 p Out Sysmäjärvi 16.6. n. 200 p Joe Höyt. kanava	
Käenpiika	1.5. 1 p Eno Uimaharju 2.5. 1 Lie Jauhainen		25.5. 1 p Eno Uimaharju Keskusta
Kiuru	29.3. 1 m Out Sysmäjärvi 7.4. us. Liperi, 4 Joe Repo- kallio, 4 p Pyh Mulo	16.4. 60 m Out Sysmäjärvi, 17.4. n. 200 p Pol Selkäsalmi-Toivala, 19.4. n. 130 p " n. 200 p Pyh Mulo, 30 p Lie Reposuo, 20.4. 30 Lie Riikolan pellot, 21.4. 60+1 m Joe Höyt. kan., 23.4. n. 70 p Pol Selkä- salmi, 26.4. 30 Lie Reposuo	2.5. 1 m Out Sysmäjärvi 7.5. 1 m Out Sysmäjärvi
Kangaskiuru	10.4. 1 m Joe Ukonlahti (12.4. 1 Lie Hangasjärvi)		7.5. 1 äänt. Joe Höyt. kanava
Tunturikiuru	17.4. 6 m Pol Selkäsalmi		
Haarapääsky	30.4. 1 p Joe Höyt. kanava " us. Liperi 8.5. 1 Juu kk.		
Räystäspääsky	14.5. 1 p Lip Pölkkyvaara " 1 Juu Paalasmaa 15.5. us. hav. Lie, Lip, Out, Pol		
Törmäpääsky	12.5. 2 Joe Höyt. kanava 14.5. 4 m Out Vuonos (23.5. vähint. 10 Lie Pokronl.)		
Pääsky sp.			18.5. n. 300 p Pol Ruvaslahti 27.5. 2500 p Out Sysmäjärvi
Kuhankeittäjä	29.5. 1 m Vär Sääperi 31.5. 1 m Vär Uusikylä		
Naakka	5.4. 1 p Out Kalaton 6.4. 2 p Out Kalaton (13.4. 2 Lie Haapaniemi)		26.4. 6 m Lip Pölkkyvaara 28.4. 5 p Out Sysmäjärvi
Mustavaris	29.3. 1+2 Lie Lampela 1.4. 2 p Joe Asevelikylä " 1 Lie Riikolan pellot	5.4. 22+18 m Out Kalaton, 6.4. 30 Lie Riikolan pellot, 22.4. 44 p, 3+4 m Vär Sääperi	8.5. 3 m Eno Rahkeenvesi 15.5. 3 kiert. Out Keskusta
Varis	30.3. 3 Out Sysmäjärvi 2.4. 2 Nur Savikylä		

Peukalainen	26.4. 1 p Fyh Elovaara " 2 p Vär Uusikylä (" 1 Lie Petroniemi)	
Kulorastas	22.4. 1 p Lip Niva 23.4. 1 p Lie Jamali	
Räkättirastas	7.4. 1 p Joe Repokallio 13.4. 1 Pol Toivala, 1 Vär Uusikylä, (23.4. us. hav. Lie, Juu)	25.4. 50 Lie Lampela, 27.4. n. 200 p Joe Linnunlahti-Hasanniemi, 7.5. 1 m Joe Asevelikylä 6.5. n. 50 Joe Utra 27.4. 29 m Joe Höyt. kan., 1.5. 50 Lie Mäntyvaara, 2.5. 40 p/1 Vär Sääperi
Laulurastas	23.4. 1 m Out Sysmäjärvi " 1 p/m Fyh Niittylahti " 1 p Lip Suursaari 24.4. 1 p Lip Heponiemi " 1+1 m Out Sysmäjärvi	27.4. n. 150-200 p Joe Linnunl.-Hasanniemi, 20 m + ain. 20 p Joe Höyt. kanava
Punakylkir.	18.4. 1 p + 4 m Joe Hasanniemi 19.4. 2 p Out Sysmäjärvi	27.4. n. 300-400 p Joe Linnunl.-Hasanniemi, ain. 200 p + 67 m Joe Höyt. kan., 1.5. 100 p/1 Vär Sääperi, 50 Lie Mäntyvaara
Mustarastas	5.4. 1 p Lip Suursaari 10.4. 1 p Lip Käsämä (" 1 s JuuSyrjälä)	
Kivitasku	17.4. 1 p Out Alavi 24.4. 2 Lieksanjokisuu	
Pensastasku	6.5. 1 Juu Vuokko 8.5. 1 p Joe Repokallio	
Leppälintu	8.5. 1 p Lip Suursaari 9.5. 1 Juu Vuokko	
Satakieli	18.5. 1 p Joe Varaslam 29.5. 1 p Lip kk. " äänt. Joe Kuhasalo (6.6. 1 Juu Vuokko)	
Sinirinta	4.5. 1 p Lip Härkinlampi 14.5. 1 p Vär Niirala (15.5. 1 Juu Vuokko)	
Punarinta	13.4. 1 p Fyh Mulo 21.4. 1 p Out Matovaara (23.4. 1 Lie Rauhala)	
Pensass.lintu	31.5. 1 p Vär Uusikylä (3.6. 1 Lie Timitra)	
Luhtakerttunen	2.6. 1 p Joe Ort. kirkko	
Viitakerttunen	29.5. 1 p Lip kk. " 1 p Vär Uusikylä 31.5. 1 p Toh Kaurila (4.6. 1 Lie Keskusta)	
Ruokokerttunen	22.5. 1 p Joe Repokallio 24.5. 1 p Joe Höyt. kanava	
Kultarinta	31.5. 2 p Vär Kirkko " 1 p Vär Selkäkylä (27.5. 1 Lie Sittalampi) (5.6. 1 Lie Rauhala)	
Mustapääkerttu	8.6. 1 p Joe Hasanniemi	
Lehtokerttu	28.5. 1 Juu Syrjälä 29.5. 1 äänt. Out Matovaara	
Pensaskerttu	27.5. 1 p Fyh Mulo 29.5. 1 p Joe Repokallio " 1 p Toh Ristee	
Hernekerttu	8.5. 1 p Out Matovaara 14.5. 1 äänt. Out Sysmäjärvi (27.5. 1 Lie Rauhala)	
Pajulintu	7.5. 1 p Fyh Reijola " 1 p Lip Viinijärvi 9.5. 1 p Fyh Niittylahti (14.5. us. hav. Juu, Lie)	
Tiltaltti	25.4. 1 p Lip Härkinlampi 26.4. us. hav. Kon, Lie, Pol, Fyh	
Sirittäjä	18.5. 1 p Joe Siilainen 19.5. 1 Juu Vihtasuo	
Harmaasiippo	27.5. 1 Lie Lampela 29.5. us. hav. Joe, Lie, Out, Fyh	
Kirjosieppo	6.5. 1 p Out Kalaton 12.5. 1 p Lip Suursaari " 1 Juu Syrjälä	
Rautiainen	19.4. 1 m Pol Toivala 23.4. us. hav. Lip, Fyh, Vär (25.4. 1 Lie Raapio)	

Lapinharakka (Valok. K. Varonen)

Metsäkirvinen	24.4. 1 p Joe Sulkulahti 26.4. us. hav. Kon, Fyh, Vär (30.4. 2 Lie Litmo)	7.5. 6 m Joe Höyt.kanava
Niittykirvinen	12.4. 1 p Lip Heponiemi 13.4. 3 p Joe Vehkalahti " 1 p Lip Heponiemi (23.4. 1 Lie Iljanniemi+ 8 Lie Lamminkylä)	22.4. 13 p Lip Härkinlampi, 25.4. 40 Lie Reposuo, 26.4. 50 Lie Reposuo, 89/22 m Juu Vuokko, 27.4. 150 p Out Heinä-Oskamo, 5 m + 5 p Joe Höyt. kanava, 1.5. 200 p Out Vuonos
Lapinkirvinen	25.5. 1 p Out Vuonos 26.5. 2 Out Matovaara (" 2 Lie Rauhala)	30.4. 5 p Joe Höyt. kanava
Västäräkki	12.4. 1 p Lip Heponiemi " 1 p Joe Repokallio " 1 m Pol Selkäsalmi 13.4. us. hav. Joe, Lip, Pol, Fyh	19.4. n. 25 p Fyh Mulo, 25-28.4. 3.5. 3 Kon Rupikivenlahti 120-150 p Out Sysmäjärvi, 2.5. 30 6.5. 3 Joe Utra Lie Korpijärvi, 5.5. 14 (7 +7) Out Sysmäjärvi, 14.5. 21 (14 +7)
Keltavästär.	26.4. 1 m Vär Sääperi 1.5. 2 m Out Sysmäjärvi (8.5. 6 Lie Kevätlahti)	18.5. yht. 80 p Pol Rauanjoen suisto, yht. 580 p Pol Nuotti- ranta, 24.5. 10 Lie Kevätlahti, 27.5. 150 p Out Vuonos, n. 35 m (yksi parvi) Joe Repokallio, 28.5. n. 30 m Fyh Mulo
Lapinharakka	20-30.3. 1 p Joe Repokallio 16.4. 1 p Out Alavi " 1 p Vär Sääperi (20.4. 1 Lie Ulkkajoki)	21.4. 1 p Pol Toivala 25.4. 1 p Vär Sääperi
Pikkulepink.	28.5. 2 Juu Lehtilampi 30.5. 1 Lie Lahnasuo	
Kottarainen	2.4. 1 p Vär Selkäkylä 3.4. 2 p Lip kk.	12.4. 160 p Lip Viinijärvi, 19.4. yli 100 p Fyh Mulo, n.150 p Repokallion kaatopaikka, 20.4. 270 p Pol kk.-Toivala, 24.4. 150 p/1 Vär Sääperi, 25.4. 200 p Vär Sääperi
Hemppo	12.4. 1 Pol Sannakkovaara 13.4. 1 m Fyh Mulo " 3 p Joe Ukonlahti " 2 p Vär Sääperi (26.4. 10 Lie Lampela)	19.4. 3 p Fyh Mulo 21.4. 3 m Joe Höyt. kanava
Punavarpunen	15.5. 1 äänt. Out Keskusta 19.5. 1 Juu kk.	
Peippo	8.4. us. p Lip Pappelonsaari 9.4. 2 p Fyh Niittylahti " 1 p Juu kk.	19.4. yht. ain. 1000 p Fyh Rei- jola Mulo, n. 1000 p Joe Mutala, 23.4. n. 70/1 p Eno Anveninen, 25.4. yht. 1000 m + p Vär Sääperi, 26.4. 304/42 m Juuka, 1.5. 400 Lie Mäntyvaara, 10.5. 300 Lie Lampela, 11.5. 200 Lie Merilä
Järripeippo	16.4. 1 p Out Alavi 19.4. 1 p Fyh Niittylahti (26.4. 3 Juu Vuokko)	3.5. 4 m Joe Höyt. kanava 7.5. 5 m Out Sysmäjärvi
Fringilla sp.	11.3. 2 m Out P-aho 30.3. 1 m Out Sysmäjärvi	1.5. yht. n. 3000 m + n. 1500 p Pol Keskiosat, 10.5. 200 Lie Mer- rilä, 11.5. 80 Lie Lamminkylä, 50 Lie Merilä
Vihertieppo	18.4. 3 Juu Sannakkovaara 19.4. 2 m/p Fyh Mulo	26.4. 1148 m Lip Pölkkyvaara, 30.4. 920 m Lip Heponiemi
Pohjansirkku	26.4. 1 m Lip Pölkkyvaara 10.5. 1 Pol Sukkula (" 3 Lie Rauhala) (" 1 " Merilä)	26.4. 6 m Lip Pölkkyvaara 30.4. 1 m Joe Höyt. kanava
Peltosirkku	9.5. 1 p Lip kk. 13.5. 1 m + 1 p Out Vuonos (14.5. 1 p Lie Rauhala)	26.4. 6 m Lip Pölkkyvaara 30.4. 1 m Joe Höyt. kanava
Pajusirkku	12.4. 1 p Joe Ukonlahti " 1 p Joe Kuhasalo 16.4. 1 m Out Sysmäjärvi (25.4. 1 p Juu Syrjälä)	27.4. ain. 40 p Joe Höyt. kanava
Kultasirkku	4.6. 1 p Joe Höyt. kanava	
Lapinsirkku	16.4. 1 m Fyh Mulo 24.4. 13 p + 9 m Vär Sääperi (26.4. 2 Juu Vuokko)	30.4. 17+15 p Juu Vuokko, 400+ 120+35+35+50 m Out Sätös, 1.5. 4+1 m + 15 p Joe Höyt.kanava
Pulmunen	18.3. parvi Lip Roukalahti 26.3. 12 m Fyh Niittylahti (29.3. 1 Juu Vuokko)	7.4. 130 p Out Mustajoki, ain. 120 m Pol Selkäsalmi, n. 30+4 p Nur Savikylä, 9.4. n. 400 p Fyh Mulo, 13.4. n. 70 p Fyh Niitty- lahti, n. 80 p Joe Vehkalahti

KEVÄÄN 1980 ISOT LINNUT

Kurjet ja joutsenet

	Huhtikuu					Toukokuu					yht.
	-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-		
Kurki		8	160	595	222	18	18	7	32	1043	
Laulujoutsen	29	6	11	50	58	21	12		3	190	
Kyhmyjoutsen									2	2	
Cygnus sp.			6	14	29			5		54	

Taulukko 1. Kurjen ja joutsenten muutto viiden päivän jaksoissa keväällä 1980.

Hanhet

	Huhtikuu					Toukokuu					Kesäkuu	
	-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	1-	yht.	
Metsähanhi	14	76	388	537	202	26	6	2			1251	
Tundrihanhi		1					1				2	
Kiljuhanhi			1								1	
Anser sp.		21	132	111	22	29	46	70	4		435	
Anser/Branta		5	33	31	45		14	1652			1780	
Valkoposkih.								1555	122		1677	
Sepelhanhi							401	675	1654	1	2731	
Branta sp.								600			600	
Yhteensä	14	103	554	679	269	55	468	4554	1780	1	8477	

Taulukko 2. Hanhien muutto viiden päivän jaksoissa keväällä 1980.

Tundra- ja metsähanhia (Valok. J. Hyttinen)

Valkoposkihanhiin päämuutto tapahtui 23-25.5., jolloin havaittiin yhteensä 1555 yksilöä, suurin osa Tohmajärvellä ja Värtsilässä (TE). Kevään erikoisuus oli sepelhanhiin ennätysellinen muutto. Normaalisti havaitaan P-K:ssa korkeintaan 150 sepelhanhia. Keväällä 1980 16.5.-14.6. muuttaneista n. 6600 hanhasta peräti 2731 määritettiin sepelhanhiksi. Suuria yksittäisiä parvia havaittiin viikon aikana (20-27.5.) eripuolilla Pohjois-Karjalaa, mutta itse pääryntäys tapahtui lyhyessä ajassa: Höytiäisen kanavan suisto klo 14.20-15.50 1528 sepelhanhia NE (PH).

ARKTINEN MUUTTO KEVÄÄLLÄ 1980

Gavioiden muutto oli ennätysellisen vilkasta. Jo yksistään päämuuttopäivä riittää päihittämään aikaisemmat ennätykset: Höytiäisen kanavan suisto 27.5. klo 11.30-16.00 755 Gaviaa NE. Myös Gavia-parvien koko oli ennätysellistä: 121+60+105+65+85+85 (PH).

Gaviat

	Huhtikuu			Toukokuu				Kesäkuu	
	-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-31	1-5	Yht.
Kuikka	3	1	6	51	29	24	153		267
Kaakkuri			1			1	1	1	1
Gavia sp.		3	5	35	124	64	627	50	908
Yhteensä	3	4	12	86	153	89	781	51	1179

Taulukko 1. Gavioiden muutto viiden päivän jaksoissa keväällä 1980.

Vaisun arktisten vesiäisten muuton paras päivä ja paikka: Toh Nikuvaara 23.5. klo 20.00-21.15 5900 muuttajaa (TE).

Arktiset vesilinnut

	Toukokuu						Kesäkuu		
	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-31	1-5	Yht.	
Alli			2	20	122	1279	132	30	1585
Mustalintu		50			34	632	640		1356
Pilkkasiipi					2	46	5		53
Melanitta sp.	2				6	18			26
Alli/Melanitta					1342	6390			7732
Lapasotka					4	36	2		42
Allihaahka					3				3
Yhteensä	2	52	20	1513	8401	779	30	10797	

Taulukko 2. Arktisten vesilintujen muutto viiden päivän jaksoissa keväällä 1980.

Arktiset kahlaajat

	Suurimmat parvet, päämuutto	Kevään summa/havaintokerrat
Meriharakka	10.5. 30 L.K., 40 Joe Ukn	86/7
Tylli	-	8/4
Tundrakurmitsa	27.5. H.k. 11.30-16.00 102 m (s.parvi 79 yks)	104/6
Karikukko	-	1/1
Punakuiri	14.5. 60+20 ja 16.5. 25 H.k., 17.5. 50 m P.M.	162/7
Suosirri	24.5. yht. 147m/p O.V., 27.5. yht. 158 m H.k.	335/n.17
Pikkusirri	-	1/1
Lapinsirri	-	5/1
Vesipääsky	-	4/2

Taulukko 3. Kahlaajien päämuutto ja kevään havaintojen yhteismäärä.

Lyhenteiden selitykset: L.K. = Lieksan Kevätlahti, Ukn = Joensuun Ukonniemi, H.k. = Höytiäisen kanavan suisto, P.M. = Pyhäselän Mulo, O.V. = Outokummun Vuonos.

PEDOT KEVÄÄLLÄ 1980

	-20.4.	21-25.4.	26-30.4.	1-10.5.	11.5.-	yhteensä
Hiirihaukka	3	17	482	44	1	547
Piekana	1	55	459	93	3	611
Buteo/Buzzard	2	104	694	96	6	904
Mehiläishaukka	-	-	-	-	9	9
Varpushaukka	10	26	111	30	1	178
Kanahaukka	-	3	1	1	-	5
Accipiter sp.	-	1	10	4	2	17
Sinisuhaukka	7	3	31	21	3	65
Ruskosuhaukka	-	-	-	1	1	2
Circus sp.	-	-	1	1	1	3
Kalasaaksi	-	5	9	32	4	50
Ampuhaukka	8	2	6	2	-	18
Tuulihaukka	7	12	15	6	-	42
Nuolihaukka	-	1	1	-	3	5
Falco sp.	1	3	5	1	1	11
Peto	-	-	12	7	-	19
Yhteensä	39	234	1837	339	37	2486

Taulukko. Kevään 1980 petolintumuutto.

Huhtikuun lopun kaakkoinen lämpöaalto toi tullessaan Joensuun oloissa ennätysmäisen Buteo-ryntäyksen. Samalla näkyi myös varpushaukkoja runsaasti siitakin huolimatta, että voimakkaan Buteo-muuton ohessa laji helposti jäi huomaamatta. Seuraavassa parhaat päiväsummat (hiirihaukka + piekana + Buteo sp.+ varpushaukka):

25.4.	Vär Sääperi	7+16+32+5	T. Eronen
25.4. 12.15-15.00	Joe Vehkalahti	6+30+42+4	J. Pursiainen ym.
26.4. 7.10-18.00	Joe Onttola	276+188+363+9	A. Latja, A. Karjalainen
26.4. 3.45-16.45	Vär Sääperi	58+39+61+54	monet
26.4. 4.00-14.30	Pyh Elovaara	54+44+50+27	T. Karkiainen, JP, R. Laitinen
27.4. 6.10-13.00	Joe Onttola	43+87+13+3	A. Latja

Muiden lajien muutto oli suurin piirtein normaalia.

27.5.1980 HÖYTIÄISEN KANAVALLA - ARKTIKAMUUTON JUHLAA

Petri Hottola

Tämän kirjoitelman tarkoituksena on näin kevään koittaessa yrittää herätellä talviunillaan kuorsaavien ornitologiemme taajaa joukkoa. Toukokuun 27. päivän retkeni kanavalle lienee hyvä esimerkki siitä, miten antoisaa muutontarkkailu voi parhaimmillaan olla myös täällä susirajan takana. Vaikka tämä kertomus sijoittuukin P-K:n lintuharrastajien Mekkaan, Höytiäisen kanavalle, on vastaavanlaisen muuton kokeminen mahdollista lukuisissa paikoissa P-K:n keski- ja eteläosissa. Siispä kiikarit kaulaan, putket olalle ja ulos linturetkelle! Toukokuun 27. päivänä olin Joensuussa ostamassa uutta kiikaria vanhan rämäni tilalle. Löytyihän se viimein, seitsemännestä liikkeestä. Ainakin tuolloin kaupungin paras kiikarivalikoima oli Kuvassillassa. Pienen tinkimisen jälkeen kiikari irtosi kohtuuhinnalla. Koska aikaa oli runsaasti, päätin lähteä testaamaan kiikariani Höytiäisen kanavalle. Vähän aikaa epäröin, koska taivas oli tumma ja sadepisaroihin alkoi tippua harvaksen.

Kun nousin Juhanin baarin kohdalla linja-autosta, alkoi sade kiihtyä ja pian satoi jo tasaisesti. Pinnakuume oli kuitenkin kova ja suuntasin kohti suistoa. Mitä pikku kastumisesta, löytyypähän paremmin paikallisia kahlaajia. Lyhyen harhailun jälkeen selvisin kanavan rantaan ja lintuja alkoi näkyä välittömästi.

Ensimmäiset siivekkäät jotka sillä kertaa näin, 5 merikihun vaalean muodon edustajaa matkalla sateessa kanavan yli koilliseen, lupasi hyvää jatkossakin. Sää ukkospilvineen alkoi hetki hetkeltä muistuttaa yhä enemmän sitä hyvää arktikasäätä, joka tuo massat tullessaan. Eipä ihme, että seuraava havaintoni olikin komea tundrakurmitsaparvi. Kanavan rantamilta nousi lentoon 79 kapustarinnan pohjoista serkkua pallon muotoisessa parvessa ja suunnisti koilliseen.

Asemalle oli yllättävän pitkä matka ja sade kiihtyi entisestään. Matkalla näin ainoastaan haapanoita + muuta vähemmän kiinnostavaa. Olin jo aika märkä, kun viimein saavutin "aseman". Kiikari onneksi säilyi laukussa kuivana. Torni oli hieno yllätys, täysi tunnustus rakentajille. Etsin sateessa turhaan kopin avainta, kun siinä manaillessa vierestä kurvasi 40 suosirrin parvi. ...kele, ei mitään kuivatelua, vaan staijaamaan. Klo 11.30 nousin torniin. Sade alkoi onneksi laantua, ilmassa oli ukkosen tuntua.

Sateen hiljeneminen tuotti tuloksen, kuten olin odottanutkin. Hieno gaviaparvi saapui Pyhäselältä, 19 yksilöä. Katsellessani suurten lintujen ohilentoa, rupesin miettimään, mitä olisi voinut näkyä aamulla. Aamun varhaiset hetkethän ovat tunnetusti gaviamuuton antoisinta

aikaa. Sade taukosi kokonaan ja selältä alkoi tippua pieniä gavia-
parvia. Yhteissumma noin 30 tuntui jo riittävän suurelta yhdelle päi-
välle. Mutta sitten, sitten ...

Pohjois-Karjalan oloissa lähes käsittämättömän suuri gaviapotti alkoi
nousta horisontin takaa. Monessa päällekkäisessä lautassa 121 gaviaa
lensi siipien havistessa suiston yli. Kauan en kerinnyt jättiparvea
ihmetellä, kun gaviota alkoi lappaa tasaista tahtia. Hädin tuskin
kerkisin havainnoida muuta muuttoa. Paikallinen sinisuokoiras lensi
tornin vierestä ja vuoden ensimmäiset tervapääskyni lentelivät ruovi-
kon yllä.

Selältä tuli kymmenkunta pikkuparvea lisää, keskimäärin 15 gaviaa,
sitten komeat 60. Parvien koot suurenevät taas, neljässä seuraavassa
parvessa oli yhteensä 340 gaviaa. 85 kuikan parvi otti pari kierros-
ta tornin yläpuolella. Kaakkurikin tuli varmistettua. Puoli kolmen
maissa gavioiden tulo laantui ja laskin summan, yhteensä 755 gaviaa
NNE!

Gaviaparvien lomassa muutti kyllä muutakin. Yhden parven hännässä
seurasi 4 meriharakkaa ja vesiäisiä laskeutui suistoon tasaisesti.
Lopulta lahdelmassa oli 300 paikallista mustalintua ja noin 200 mää-
rittämätöntä vesiäistä. Satakunta mustalintua muutti suiston yli Höy-
tiäistä kohti. 3 + 18 tundrakurmitsaa seurasi aamun suurta parvea ja
suosirrejäkin muutti yli 70 lisää. Kello 12.15 tornin ylitti yllät-
täen 2 valkoposkea ja 14.20 4 sepelhanhea. Moneen otteeseen olin toi-
vonut jotakuta muuta saapuvaksi paikalle, en kerinnyt tarkkailemaan
taivaanrantoja juuri ollenkaan. Alkoi jo väsyttääkin.

Linnut eivät kuitenkaan antaneet lepoaikaa! Vielä oli luvassa yksi
yllätys. 14.35 muutti 90 sepelhanhea koilliseen, ja kun viimein las-
keuduin tornista lietteitä tarkistamaan, jyräsi 700 sepelhanhen par-
vi 100 metrin päästä vedenpintaa pitkin pesimäalueitaan kohti ottaen
korkeutta maan päällä. Hetken aikaa koillinen taivas oli täynnä han-
hia parven hajotessa. Ja lisää tuli, kunnes 25 minuuttia myöhemmin
ynnäsin summan, 1528 sepelhanhea.

Muutto laantui selvästi - pari tundrakurmitsaa, 43 suosirriä jne.
Selällä näkyi ilmeinen vesiäisten lautta. Päätin luovuttaa, kello oli
16.00. Kerkisin juuri ja juuri 16.20 linja-autoon.

Unohtumaton muutto oli koettu ja palasin myöhemmin kesällä neljään
otteeseen kanavalle. Harmaahaikara, kultasirkut ja vähän muutakin tu-
li nähdäksi. Muut retket eivät kuitenkaan vetäneet vertoja tälle 27.5.
retkelle, jonka tein aivan sattumalta, sadesäällä ja koulusta pinna-
ten ... kaikkeksi onneksi minä kuitenkin tein sen.

KEVÄTMUUTON YHTEISHAVAINNOINTIPÄIVÄ 26.4.1980 POHJOIS-KARJALASSA

Veijo Turunen

Havaintopaikat ja havainnoitsijoiden lukumäärä sekä havainnointi

1. Värtsilä, Sääperinjärvi, 9, klo 4.00-16.00
2. Pyhäselkä, Hammaslahti (Elovaara), 3, klo 4.00-15.00
3. Joensuu, Höytiäisen kanava, 3, klo 6.00-16.00
4. Kontiolahti, Lykynvaara (hyppyrimäen torni), 2, klo 7.10-17.00
5. Liperi, Viinijärvi (Pölkkyvaara), 2, klo 3.50-17.10
6. Kontiolahti, Varparanta (Rupikivenlahti), 3, klo 6.00-15.00
7. Tuupovaara, Melavaara, 3, klo 4.15-14.30
8. Polvijärvi, Vehtivaara, 3, klo 4.00-15.50
9. Juuka, Vuokko (Lehtoniemi), 3, klo 4.00-12.15

Laji	Vär	Fyh	Joe	Kon	Lip	Kon	Tuu	Pol	Juu	Y
Sinisorsa	4	22	-	-	10	2	-	-	-	42
Tavi	57	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Haapana	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-
Jouhisorsa	-	8	-	-	4	-	-	-	-	2
Anas sp.	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Tukkasotka	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Punasotka	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Telkkä	-	4	-	-	1	-	-	2	-	-
Isokoskelo	1	2	3	-	-	-	2	-	-	-
vesilintu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
vesil. yht.	66	55	3	-	27	2	2	2	47	2
Metsähanhi	37	19	5	10	-	-	12	19	2	1
Anser sp.	67	3	12	30	18	-	5	-	3	1
Ans/Bra	-	4	-	-	8	3	-	2	2	-
Hanhet yht.	104	26	17	40	26	3	17	21	7	2
Laulujoutsen	4	2	-	-	-	3	-	-	-	-
Cygnus sp.	19	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Joutsenet yht.	23	2	-	-	-	3	2	-	-	-
Hiiirihaukka	58	54	48	276	27	17	23	4	3	5
Piekana	39	44	54	188	98	53	22	9	10	5
Buteo sp.	61	50	32	363	-	35	55	-	9	6
But/Per	-	-	-	-	93	1	-	102	-	1
Varpushaukka	54	27	3	9	18	1	6	-	-	1
Kanahaukka	-	-	-	-	8	1	1	-	-	-
Accip. sp.	1	7	-	-	-	-	3	-	-	-
Haarahaukka	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-
Merikotka	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ruskošuoh.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Sinisuoh.	5	10	1	2	8	1	2	7	4	-
Arosuoh.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Circus sp.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalasaäski	3	-	3	2	1	2	-	1	-	-
Nuolihaukka	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ampuhaukka	1	-	-	1	3	-	1	4	1	-
Tuulihaukka	10	6	3	4	11	-	4	-	5	-
Falco sp.	-	-	-	1	-	-	-	5	-	-
Iso peto	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-
Pieni peto	-	2	-	2	-	-	-	2	5	-

Laji	Vär	Pyh	Joe	Kon	Lip	Kon	Tuu	Pol	Juu	Yht.
Peto	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Pedot yht.	235	204	145	851	267	112	120	134	37	2105
Kurki	124	52	15	54	89	22	27	106	36	525
Töyhtöhyppä	114	154	77	32	193	25	86	95	92	868
Pikkutylli	3	-	5	-	-	-	-	-	-	8
Kapustarinta	23	1	8	1	-	-	-	9	4	46
Taivaanvuohi	11	6	-	-	6	1	2	2	1	29
Gallinago sp.	-	-	-	-	-	-	7	-	-	7
Isokuovi	11	24	9	1	45	-	-	12	16	118
Pikkukuovi	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Numenius sp.	2	-	-	-	-	-	4	-	1	7
Metsäviklo	21	6	2	1	25	3	-	2	2	62
Valkoviklo	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Tringa sp.	-	2	-	-	-	-	1	2	-	5
Kahlaaja	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Kahlaajat yht.	188	193	101	35	270	29	100	124	116	1156
Selkälokki	4	-	-	-	21	2	-	3	2	32
Harmaalokki	6	8	-	-	10	2	-	5	-	31
Kalalokki	3	3	-	-	27	1	1	-	4	39
Naurulokki	4	51	45	-	1066	10	5	174	62	1417
Larus sp.	-	61	-	-	10	-	1	65	23	160
Lokit yht.	17	123	45	-	1134	15	7	247	91	1679
Uttukyyhky	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2
Sepelkyyhky	501	115	34	5	281	37	119	148	54	1294
Columba sp.	71	128	-	-	-	7	14	32	11	263
Kyyhkyt yht.	572	243	34	5	282	44	133	180	66	1559
Kiuru	5	11	31	4	53	2	50	5	35	196
Tunturikiuru	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Varis	4	-	-	-	15	-	9	14	2	44
Mustavaris	17	-	1	-	12	-	4	-	11	45
Naakka	8	-	-	-	6	-	-	-	-	14
Corvus sp.	-	10	-	-	-	-	-	2	-	12
Kulorastas	-	-	-	-	16	-	1	2	-	19
Räkättirastas	21	-	120	-	72	12	33	45	78	381
Laulurastas	2	-	-	-	24	-	2	5	-	33
Punakylkir.	38	-	14	-	264	-	589	129	13	1047
Mustarastas	1	-	-	-	-	-	1	1	-	3
Tur iso	-	-	-	-	150	-	13	-	4	167
Tur pieni	-	-	-	-	1133	-	159	-	24	1316
Turdus sp.	385	584	-	-	-	105	18	161	90	1343
Kivitasku	-	-	-	-	1	-	-	-	4	5
Rautiainen	9	15	-	1	32	-	15	-	-	72
Niitykirvinen	18	4	9	-	50	-	9	58	39	187
Metsäkirvinen	3	2	-	1	28	-	3	-	-	37
Anthus sp.	-	-	-	-	-	2	-	-	1	3
Västäräkki	22	9	5	-	50	2	14	25	48	175
Tilhi	-	5	-	-	2	-	-	3	-	10
Lapinharakka	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Kottarainen	57	40	12	-	1	-	20	-	24	154
Viherveikko	-	-	-	-	6	-	1	-	-	7
Tikli	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Vihervarpunen	-	-	-	-	48	-	-	-	-	48
Hemppo	1	-	-	-	2	-	-	1	-	4
Urpiainen	4	217	-	-	905	-	291	593	4	2014
Loxia sp.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Punatulkku	-	-	-	-	2	-	7	2	1	12
Peippo	84	77	90	5	-	32	231	406	304	1229
Järripeippo	-	4	-	6	40	-	2	2	3	57
Fringilla sp.	-	-	-	-	1148	22	-	-	-	1170
Keltasirkku	-	2	-	-	3	-	3	1	7	16
Pohjansirkku	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Pajusirkku	1	8	5	1	19	2	2	19	4	61
Lapinsirkku	42	1	-	-	1	-	-	-	2	46
Pulmunen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Pikkulintu	2413	631	-	-	1803	15	269	-	604	5735

VUODEN 1979 HARVINAISUUDET POHJOIS-KARJALASSA

Matti Kapanen

Merimetso (Phalacrocorax carbo)

6.10. Lip Ahokylä Pölkkyvaara 3 m (ML, HR).

Harmaahaikara (Ardea cinerea)

29.5. Out Vuonos 1 (ML, AJ, JKi). Joe Repokallio 1 (IL). 15.8.-2. Joe Höyt. kan. suisto 1 (IL ym.), ilm. sama vielä 23.9. (JH). 28. Lip Liperinsalo 1 (JKo) ja 2.9. ilm. sama n. 2 km:n päässä Liperi salossa (LK, JKo).

Kaulushaikara (Botaurus stellaris)

19.5. Lip Heposelkä 1 puhaltelija (Seppo ja Eija Putkinen/LK).

Harmaasorsa (Anas strepera)

14.5. 1 paik. Joe Höyt. kanava (MK ym.). Huom. lintu on nähty a kaisemmin ja myös myöhemmin mutta tiedot puuttuvat.

Tundranhanhi (Anser albifrons)

22-24.4. Pyh Mulo 1 2. kv p (JPn, RL ym.). 30.4. Joe Iikseniitty 2 p (JPn, JT). 21.10. Pol Viklinrimpi 40 p (VT). 30.4. Vär Sääperi 9 ad m, ilmeisesti laskeutuivat (MK, PL ym.).

Tundra/Kiljuhanhi (A. albifrons/erythropus)

10.5. 2 ad. m Rää Rasivaara (PL).

Lyhytnokkahanhi (A. brachyrhynchus) *

30.4.-2.5. Vär Sääperi 1 (MK, PL, TE ym.) - kolmas havainto P-Karj.

Kanadanhanhi (Branta canadensis)

29.4. Rää Kiesjärvi 2 p (O-P.P). 2.5. Joe Höyt.kan. suisto 1 yks.

Pikkujoutsen (Cygnus bewickii)

1.5. Toh Noittaa 1 ad. p (MK, KV). 4-10.5. Out Sysmäjärvi 1 ad. p (ML, HR ym.) ja 12.10. 3 p (ML, HR). Lip Viinirannassa syksyllä s raavasti: 13.10. 12 p, 19-20.10. 15 p, 21.10. 15 p edell., lisäksi 6 m (ML, HR).

Haarahaukka (Valokuvattu Bakussa, valok. V. Turunen)

Maakotka (Aquila chrysaetos)

19.4. Kon Onttola 1 juv m (AL) ja 10.5. 1 imm. m samassa paikassa (AL, AKa). 30.9. Lip Ahokylä 1 juv m (ML, HR).

Pikkukiljukotka (Aquila pomarina) *

6.5. Rää Oravilahti 1 subad p (MK, PL). - Ensimmäinen havainto P-Karjalassa.

Kilju/Pikkukiljukotka (A. clanga/pomarina)

3.5. 1 subad m Joe Höyt. kan. (MK).

Haarahaukka (Milvus migrans)

26.4. ja 28.4. Vär Sääperi 1 kiert. (PL, MK, TE ym.), mahdoll. sama lintu. 27.5. Vär Uusikylä 1 (TE).

Merikotka (Haliaeetus albicilla)

15.4. Rää Rasivaara 1 ad m (O-P.P). 28.4. Pyh Rauvanvaara 1 juv. m (ELn, AKi ym.). 28.4. Kon Onttola 1 juv. m (ML). 4-5.5. Kon Pitkäranta 1 subad. p (MK ym.). 5.5. Kit Päätynlahti 1 subad. m (TE, KV).

Niittysuohaukka (Circus pygargus) *

25.5. Toh Vepsä 1 ad.♂ (TE). - Tavattu kerran aikaisemmin.

Punajalkahaukka (Falco vespertinus) *

18-19.5. Pyh Niittylahti 1 2 kv♂ (JPn, RL, JM, KV). 7.6. Joe Noljakka 1 2 kv♂ (MK ym.). 9.9. Kon Pitkäranta 1 juv. p (MK, IL).

Mustapyrstökuiiri (Limosa limosa)

Vär Sääperi 1 p 2.5. (VR ym) ja 4.5. (KV), ehkä sama. 22.5. Joe Höyt. kan. 1 p (PL, AKa, JM ym.).

Rantakurvi (Xenus cinereus)

Out Vuonoksessa 19-20.5. 1 ♂ (JKi ym.) ja 26.5. 1 p (HR ym.). 3.6. Joe Höyt. kan. 1 p (LK).

Lampiviklo (Tringa stagnatilis) *

28.5. Joe Höyt. kan. 1 p (KV). 16-17.6. Out Sysmäjärvi 1 p (ML ym.). - Havaittu 13 kertaa (8 kertaa Outokummussa!).

Pulmussirri (Crocethia alba)

5.6. Joe Höyt. kan. 4 p (PL).

Avosetti (Recurvirostra avosetta) *

26.5. Out Vuonos 1 p (ML). - Uusi laji P-Karjalalle.

Arokahlaajapäsky (Glareola nordmanni) *

15.8. Kon Pitkäranta 1 p (MK, PL) - Uusi laji P-Karjalalle.

Merikihiu (Stercorarius parasiticus)

Joe Höyt. kan. seuraavat: 17.5. 2 va m (JPn, RP, ELn), 19.5. 2 va m (PL), 21.5. 2 va (PL) ja 23.5. 1 va (JM). 23.5. Joe Repokallio 5 va m (JM). Pyh Mulo 22.5. 2 va m (JPn) ja 25.5. 1 va m (JPn).

Mustatiira (Chlidonias niger)

Joe Höyt. kan. seuraavat: 28.5. 1 jp p (MK), 16.6. 1 jp p (IL) ja 3.8. 1 jp m (TL, ON). 9.6. Kii Jukajärvi 1 jp p (OP). Out Sysmäjärvi 10.6. 1 ja 19.6. 2 jp p (ML, HR). 15.6. Vär Sääperi 1 jp p (KV).

Lapintiira (Sterna paradisaea)

14.5. Joe Höyt. kan. 2 p (MK). Out Vuonos 25.5. 1 p (JKi ym.) ja 30.5. 1 (ML).

Turturikyyhky (Streptopelia turtur)

17.5. Joe Höyt. kan. 1 m (MK). 19.5. Lie Piilo 1 p (KL). 26.5. Pyh Mulo 1 (JPn). 30.6. Rää Asikonsaari 1 (MK, VT, IL). 29.7. Lip Mat-tisenlahti 2 p (J. Orola). 11.7. Kes Suurikylä 1 p (MK, PL).

Harmaapäätikka (Picus canus)

24.10. Lip Suursaari 1 p (Elvi Sahlman). 9-11.11. Toh Kaurila 1 p (Teuvo Varonen/KV). 14.12. Juu kk Syrjälä 1 ♀ (JL). 27.12.-11.1.-80 Lip Käsämä 1 p (Sauli Nuolemo/LK). Lisäksi 16.9. Lip Pölkkyvaara Picus sp. 1 (HR).

Valkoselkätikka (Dendrocopos leucotos)

14.1. Lie Lamminkylä 1 ♂ p (ELi). 18.1.-16.2. Pyh Mansikka-aho 1 ♀ (JPn ym.). 27.7. Kon/Juu rajalla Höytiäisen saarella 1 p (JTU, MM). 14.8. Joe Repokallio 1 ♀ (IL). 25.8. Pyh Mulo 1 (JPn, MK, JM). 13.9. Lip Harjula 1 ♀ (PL). 27.9. Joe Repokallio 1 ♀ (MK).

Pähkinähakki (Nucifraga caryocatactes)

14.8. Lip Pölkkyvaara 1 m (ML). Val kk. elok. lopusta - 19.10. 1-2 p (MH ym.). 4.9. Nur Porokylä 1 (JKm). 12.9. Juu Vihtasuo 1 (TKo). 13-15.10. Eno Uimaharju 1 (AA ym.).

Lapintiaainen (Parus cinctus)

6.10. Lip Pölkkyvaara 1 (ML). 21.10. Pol Kallioniemi 6 (PH). 6.12. Lip Kuorinka 1 (JPa).

Sepelrastas (Turdus torquatos)

27.4. Out Alavi 1 ♂ p (ML). 28-30.4. Joe Höyt. kan. 1 ♂ p (IL ym.).

Arotasku (Oenanthe isabellina) *

30.4.-2.5. Kon Iiksenniitty 1 (MA ym.). Uusi laji P-Karjalassa, toi-nen havainto Suomesta.

Mustapäätasku (Saxicola torquata) *

17.5. Joe Höyt. kan. 1 ♀ p, rotu maura/stejnegeri (IL, AKa). Kolmas havainto P-Karjalassa.

Viitasirkkalintu (Locustella fluviatilis)

10-12.7. Out Jokipohja 1 ♂ (HR ym.). Vain tästä tuli ilmoitus, vaika useampia lienee P-K:ssa ollut.

Rytikerttunen (Acrocephalus scirpaceus)

19.6. Out Sysmäjärvi 1 ♂ (ML). - Edelleen harvinaisuus.

Idänuunilintu (Phylloscopus trochiloides)

Laulavia koiraita: 19.6. Out Varislahti 1 (HR), 13.6. Pyh Kumpu 1 (RL), 26.6. Lip Huistinvaara 1 (LK), 14.7. Joe Noljakka 1 (MK), 11-17.7. Joe Koivuniemi/Kukkosensaari 1 (IL), 15.7. Toh Hukkala (JPn) ja Out Matovaara 1 (ML).

Pikkusieppo (Ficedula parva)

23.5. Joe Noljakka 1 2 kv ♂ (MK ym.). 9.6. Kon Puntarikoski 1 ♂ (MK ym.). 9.6. Lie Repolouhi 1 2 kv ♂ (ELi). 15.6. Lie Jongunjoki 1 ♂ ♀ (MR). 29.5. Joe Noljakka 1 ♂ (JM ym.). 27.5.-30.8. 2 ♂ Ilo Huhus (JM).

Nokkavarpuunen (Coccothraustes coccothraustes)

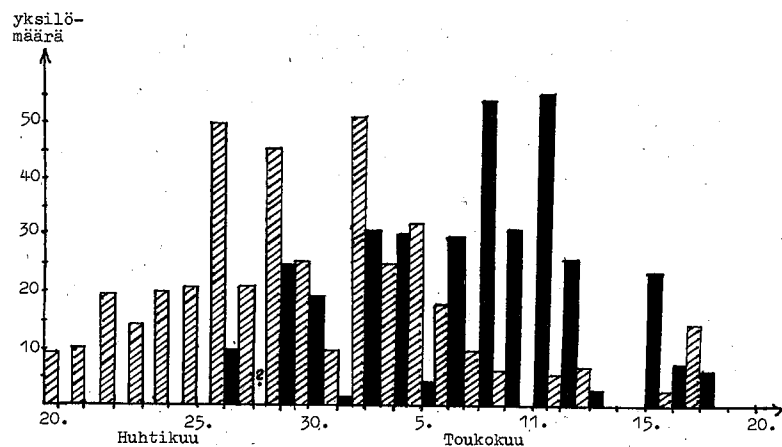
Vuoden 1978 katsauksessa vain kevähavainnot. Syksyn havainnot käsi-tellään tässä yhteydessä koska ne luontevasti liittyvät vuoden 1979 havaintoihin. Marras-joulukuussa 1978 todettiin monin paikoin poik-keuksellisen suuria parvia, joista muutamia esimerkkejä: Joe Niini-vaara 7.12. 7 (JPn), 12.12. 14 (JPn) ja 26.12. yli 30 (MK). Out Partalanmäki 18.11. 5 ja 2.12. 4 (ML) ja Lip Viinijärvi 22-26.12. 10 (PZ). Runsas esiintyminen jatkui vielä vuoden 1979 alkupuolella: Joe Niinivaara 2.1. 1+11+23 (KV), 30.1. 27 (KV), 3.2. suurin parvi 32 (MK), maaliskuussa usein 2-3 yks., mm. laulava ♂ (MK, KV ym.). Out Partalanmäki vuodenvaihteessa 13 (HR), 22-26.1. keskustassa 23, keväällä paljon vähemmän, mm. 8.3. Kyykeri 5 (HR), ja 10.5.-30.7. Ma-tovaara 1-3 (ML). Pyh Mulossa myös runsaasti: 17.2. 10 (JPn), 28.3. 28 (JPn) ja 2.4. 20-30 (JPn), keväällä 15.5. 2 (RL) ja 17.5. Reijola 1 (JPn). Kesällä Joe Koppolassa heinä-elokuussa usein 2 (JPn). Syk-syllä havaintoja hyvin niukasti. Joe Niinivaara 23.10. 2 ja 14.12. 1 (JPn). 12.9. Out Matovaara 5 (ML). Lie kesk. 23-26.9. 1 (ELi).

Kirjosiipikäpylintu (Loxia leucoptera)

Out 1.1.-7.3. kymmenkunta havaintoa, mm. 1.1. Myhkylä yht. 9 (ML), 17.2. Vuonos 10 (ML) ja 7.3. Viuruniemi 5 (ML), 1.1. 1 juv. Hauta-lampi (HR) ja 7.6. 1 juv Kuusjärvi (HR). 25.3. Eno Ahveninen 1 (VT). 18.6. Lie Ruunaa 1 (ELi). 8.8. Lip Pölkkyvaara 2 (ML, HR). Pyh puo-lenkymmentä havaintoa maaliskuussa 1-2 yksilöstä (JPn, RL). Toh Korpi 18.3. 3 (TE), 18.3. Toh Vepsä 1 ♂ (TE) ja 4.9. Toh Vepsä ain. 5 (TE).

Taulukosta näkee mm. toukokuun loppupuolen kylmäkauden vaikutuksen muuttoon. Tosin muuton loppuminen näkyy taulukossa liian selvänä ensiksi sen vuoksi, että taulukon lajeista suurin osa muuttaa pääosin ennen toukokuun puoltaväliä, ja toiseksi siksi, että kylmäkausi kangisti ainakin osaksi myös lintumiehet ja harvojen paikallisten laskeminen oli epätarkkaa.

Kuvassa 1. on esitetty telkän ja haapanan päivittäiset yksilömäärät (paikalliset + muuttavat). Havaintojen perusteella saa hyvän kuvan muuton ajoittumisesta, mutta samalla kuvasta näkee havaintojakson suurimmat puutteet eli eri päivien vertailukelpoisuuden heikkouden (vrt. myös taulukko 1.).

Kuva 1. Telkän (viivoitetut pylväät) ja haapanan (mustat pylväät) päivittäiset yksilömäärät (m+p) Höytiäisen kanavan suistossa keväällä 1980.

Tämä johtuu siitä, että nimenomaan paikallisten yksilöiden arvioinnissa oli laskentateho vaihteleva. Sen vuoksi ei voi sanoa onko esimerkiksi 2. ja 5.5. haapanoiden yksilömäärä todella 2 ja 4 vai onko osa alueesta jäänyt syystä tai toisesta tutkimatta. Minimaaliset yksilömäärät keskellä päämuuttoa voivat johtua myös esimerkiksi siitä, että joku on ennättänyt hätistämään haapanaparvet pois ennen havainnoitsijan laskentaa.

Muuttavien yksilöiden arvioinnissa menetelmällinen kirjavuus oli varmasti pienempi kuin paikallisten laskemisessa. Suurimman virhetekijän muuttavien lintujen arvioinnissa aiheuttaa sää. Esimerkiksi hyvin kylmänä tai sateisena huhtikuun päivänä saattoi muutto runsastua selvästi vasta havaintojakson lopussa tai sen jälkeen.

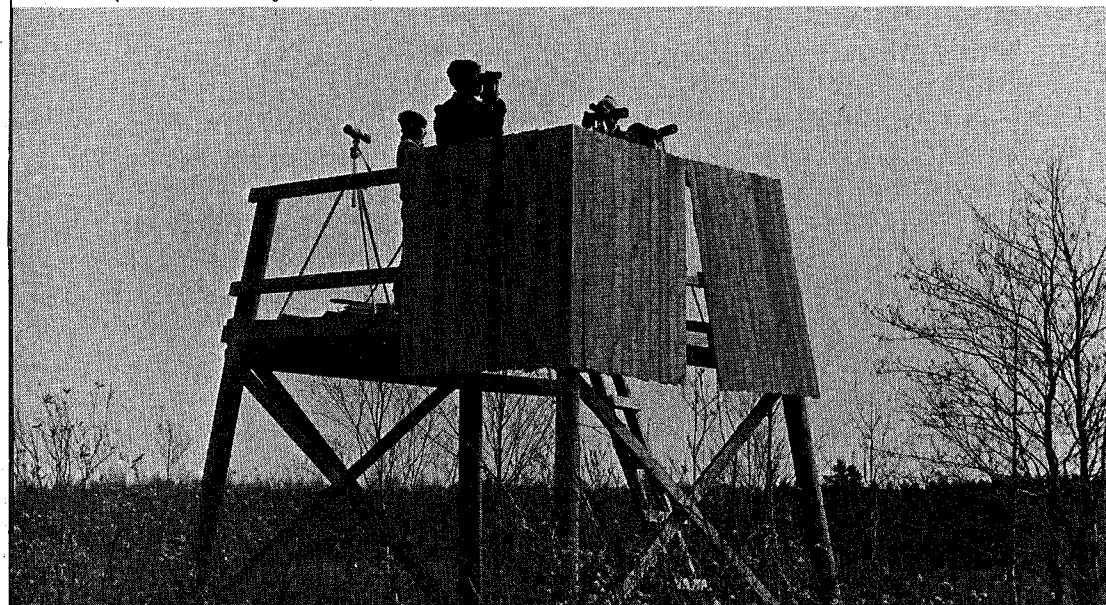
OPIKSI TULEVILLE HAVAINTOJAKSOILLE

Edellä tuli jo esille eräitä virhetekijöitä, jotka vaikuttivat tämän havaintojakson tuloksiin. Tietenkin jäi mainitsematta monia mahdollisia virhelähteitä (joiden määrä lisääntyy tutkimuksen kriittisyyden kasvaessa), mutta suurimmat epäkohdat tuli mainittua: laskentatehon vaihtelu ja sää-tekijät. Ensiksi mainittu virhetekijä voidaan minimoida merkityksettömäksi, mutta jälkimmäisen tekijän havainnointitarkkuutta heikentävää vaikutusta ei voida vähentää muuten kuin lisäämällä tarkkailujakson pituutta, mikä taas ei liene käytännössä mahdollista. Paikallisten yksilöiden arvioinnissa voidaan sen sijaan sään vaikutusta tuloksiin vähentää lisäämällä laskentatehoa eli kiertämällä tutkittava alue tarkemmin.

Jollakin alueella levähtävien lintujen yksilömäärien laskeminen on paras ja lähes ainoa keino selvittää muuton ajoittuminen yömuuttajilla, joita on suurin osa toukokuussa saapuvista muuttolinnuista. Tarkat samalla alueella ja samoin menetelmin vuosittain toistettavat laskennat voivat antaa tietoa jonkin lintulajin kannanvaihtelusta, mutta ainakin laskentojen tuloksista voidaan nähdä eri sää-tekijöiden vaikutus muuttoon.

Toistaiseksi on yömuuttajien muuton tutkimus ollut vähäistä lintuasemia lukuunottamatta. Mielestäni järjestelmällinen muuton seuranta sopii hyvin myös lintuyhdistysten toimintamuodoksi, sillä kyse on nimenomaan havainnoinnin organisoinnista, retkeilyaktiivisuutta kyllä löytyy varsinkin keväällä!

Höytiäisen kanavan lintutorni oli kovassa käytössä jo keskeentekoisena (Valok. J. Hyttinen)

POLVIJÄRVEN "ALAEASTO" TOIMII?

Polvijärvellä on jo lähes kahden vuoden ajan vaikuttanut eräänlainen PKLTY:n alaosto, jonka tunnusmerkkinä on melkein heti alusta lähtien ollut normaalin järjestötoiminnan totaalinen puuttuminen (kokoukset, toimintasuunnitelmat, kirjanpidot jne.). Niinpä yhdistyksemme muuttuikin hiljattain Polvijärven lintumiehet ey:ksi. Ey tarkoittaa tietysti epäyhdistystä.

Epäyhdistyksemme tärkein sääntö ja perusta on: Kukaan ei ole vastuussa mistään. Tämä koskee erityisesti rahavarojen käyttöä ja hoitoa. Meillä ei periaatteessa ole mitään yhdistystoimintaa vastaan, yhdistyksien toimintaan liittyvään paperisotaan (avustuspennien toivossa) ei kukaan meistä halunnut hukkaa. Oli valittava joko linnut tai paperit.

Jäseniä epäyhdistyksessämme on viimeisen kahteen kertaan tarkistetun jäsenlaskennan mukaan 10-20. Tarkempaa lukua on vaikea antaa jäseneksi liittymisen helppouden ansiosta. Jäseneksi pääsee/joutuu nimittäin ilmoittamalla joko suullisesti tai kirjallisesti jollekin ex-hallituksemme kolmesta ex-jäsenestä jäsenyyteen oikeuttavat pyhät sanat: "Olen jäsen".

Julkaisemme omaa lehteä, Circusta, jonka toisen vuosikerran ensimmäinen numero on juuri ilmestynyt. Polvijärveläiset jäsenemme saavat lehden ilmaiseksi, muilta joudutaan perimään kohtuullinen korvaus kustakin lehdestä erikseen. Circus ilmestyy silloin tällöin riippuen epäyhdistyksen taloudellisesta ym. tilasta. Lehteä voi tiedustalla ey:n sihteeriltä (evp), joka tuntee nimen Petri Hottola (puh. 631098).

Toimintamme on painottunut muuton seurantaan, määritykseen, pinna-reissuihin, pesä-, talvilintu- ynnä muihin tutkimuksiin, luonnon-suojeluun jne. eli siis vähän kaikkeen. Erityisen raskaana koemme vastuun P-K:n isojen lintujen näkemisestä. Suurin osa P-K:n kurjista, joutsenista ja hanhistakin nähtiin viime vuonna ey:n jäsenten toimesta.

Polvijärven lintumiehet ey.

PESÄT KORTEILLE

Heikki Pönkkä

Lintuharrastuksen yksi muoto on pesälöytöjen kortittaminen. Eläinmuseon rengastustoimisto on koonnut jo vuodesta 1954 lähtien tietoa ja lintujen pesimisestä erityisille pesäkorteille. Kortiston kartuttamiseen voi osallistua kuka hyvänsä lintujen tuntija. Ainoa edellytys on, että havainnot ovat oikeita ja luotettavia.

Aloitteen tutuista lajeista on tämä etenkin nuoremmille sekä hiljattain lintuharrastuksen aloittaneille hyvä, ehkä paras tapa tutustua lintuihin. Tämä harrastuksen muoto sopii erinomaisesti myös niille, joilla ei esimerkiksi aika tai innostus riitä ympärivuotiseen harrasteluun. Sattuuhan useimpien lajien pesintä juuri kesäloman ajaksi. Eräs ystäväni sanoi: "Lintuharrastushan alkaa siitä, että otetaan lintukirja käteen ja opetellaan tieteelliset nimet ulkoa." Leikkiläisesti, varmaankin. Parempana vaihtoehtona suosittelin; Käydäänkö tulevana kesänä katsomassa, mikä lintu se siellä "mökkin" takana pesii, puussa, pensaassa tai maassa, ja siitähän se jo lähteekin. Pesäkortteja, sekä ohjeita on saatavissa Eläinmuseon rengastustoimistosta 00100 Helsinki 10.

Mielestäni jokaisen kunnan lintumiehen pitäisi jollakin tavoin kohdistaa mielenkiintonsa myös lintujen pesintään. Olisi se sitten pesäpoikasrengastusta, pönttöjen parissa puuhailua, pesäkorttien täyttöä, alueellisten pesimälinnustojen takseerausta tms.

LINTUMIEHEN artikkelissa 1/81, MINÄ JA LINNUT, on mielenkiintoisia mielipiteitä tämänkin asian tiimoilta.

Lopuksi ehdottaisinkin hallitukselle:

Että yhdistyksellemme valittaisiin ns. nimikkolajeja, joiden pesivä kanta takseerattaisiin vuosittain.

Kuinka monta lajia, mitä lajeja, tulisiko niiden olla riittävän harvavalukuisia, liiallisen työ määrän vähentämiseksi, vai yleisiä läänillemme tyypillisiä? Sekä menetelmät ym. kysymykset jätän hallituksen pohdittavaksi.

HALLITUKSEN TIEDOTUKSIA

Kuluvana vuonna viettää Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys 10-vuotisjuhliiaan. Sen kunniaksi painetaan Siipirikko 3/-81 tavalista hienompaa juhla-julkaisuna. Jotta lehdestä saataisiin päällepäinkin oikein näyttävä, järjestää yhdistys tätä erikoisnumeroa varten KANSIKUVAKILPAILUN. Kuvan on oltava väridia, joka esittää jotain värikästä ja maakunnalle tyypillistä lintulajia (esim. kultasirkku, pohjansirkku, mustakurkku-uikku, pikkulokki tai sinipyrstö). Voittajalle luvassa arvokas palkinto.

Kuvat on lähetettävä yhdistyksen osoitteella PL 119, 80101 Joensuu 10 tämän vuoden heinäkuun loppuun mennessä.

VIIMEINEN MAHDOLLISUUS

saada aikaisemmin ilmoittamatta jääneet havaintosi julkaistuksi Siipirikossa. Syksyllä ilmestyvään yhdistyksen juhlanumeroon tuleviin juttuihin tarvitaan havaintoja (Pohjois-Karjalasta):

HAVAINNOT LÄHETETÄÄN:

- Päiväpetolinnut vuosilta 1978-80; kaikki pesintäaikaiset havainnot, pesälöydöistä mahd. tarkat tiedot (muna- ja poikasmäärä, lentopokasten/rengastettujen määrä ym.)
- Pöllöt 1973-80; kaikki pesintäaikaiset havainnot (pesälöydöistä ks. ed.)
- Yölaulajat + kultasirkku 1973-80; kaikki havainnot

Hannu Räsänen
Mikonkatu 7 D 33
83500 OUTOKUMPU

Jukka Pusa
Peipontie 10
80130 JOENSUU 13

Kari Varonen
Verkkotie 12 B 17
80160 JOENSUU 16

Havainnot on lähetettävä mahdollisimman pian ja viimeistään 15.6.1981, sillä jutut kootaan kesäkuun loppuun mennessä.

LISÄYS JÄSENLUETTELOON!

Kimmo Martiskainen Oulu

TIEDONANTOJA

VIIRUPÖLLÖN (Strix uralensis) SOIDINTA PÄIVÄLLÄ

Ollessani 8.3.1980 laskemassa talvilintulaskentojen uusintalaskentaa Outokummussa ns. Viurusuon reittiä, kuulin Itkonsalolla eräältä vanhalta viirupöllöreviiriltä (havaittu paikalla vuodesta 1978 lähtien) viirupöllökoiraalta kaikkiaan 3 kummaa äänisarjaa klo 9.00-15! Tuona päivänä vallitsi aurinkoinen, ajankohtaan nähden melko leuto, kevät-tuulinen sää, mikä lienee saanutkin pöllön äänteleämään jopa päivä-aikaan, sillä ajan kohtaa edelsi jo parin viikon ajan kylmä kausi. Ääni ei ollut tavanomainen 2-osainen äänisarja, vaan se oli pelkätään huhuilusarja, joka kirjaimin voitaisiin kuvata "huu-huu-huu-huu-hu".

Kirjallisuudesta en ole löytänyt aiempia havaintoja viirupöllön päiväsoitimesta, mutta helmipöllön päiväsoitimesta lukuisia ja parilta muulta pöllölajilta muutamia havaintoja.

Mauri Leivo

PIKKULOKEILLAKIN (Larus minutus) ASUNTOHUOLIA?

Kesällä 1980 Polvijärven Mäntylahdella pesi suunnilleen normaali määrä pikkulokkeja. Jo pari vuotta oli ihmetystä herättänyt lintujen suuri lukumäärä suhteessa löydettyihin pesiin. Lahdella majaili pesimäaikaan usein jopa 50 lintua, pesijöitä ehkä puolet. Pesiä ei kuitenkaan tuntunut löytyvän edes näiden vähien asunnoksi.

Muna-aikaan tehty vierailu lahdelta paljasti kahden pesän löytymisen jälkeen lokkien määrän arvoituksen ratkaisun. Ensimmäisessä pesässä oli 6 munaa, toisessa 5. Toisin sanoen vähintään kaksi eri pikkulokkinaarasta oli muninut munansa samaan pesään. Myöhemmin havaittiin eri naafaiden jälkeläisten kuoriutuneen toisia aiemmin.

Pohjolan linnut värikuvin (von HAARTMAN jne.) esittää pikkulokin munamääräksi 2-3, joskus kuitenkin 4-5 munaa. PEUSSAN aineistossa on 23 x 3 munaa, 2 x 2 munaa ja kerran 4 munaa pesyessään. Mäntylahden havaintojen valossa tuntuisi mahdolliselta, että tämä 4 munan pesye voisi olla kahden naaraan yhteispesä.

Ihmisen silmin katsottuna Mäntylahdella olisi ylettömän paljon vapaita pesimäpaikkoja tarjolla, pesäpaikkojen puute ei tunnu järkevältä selitykseltä yhteispesintään. Ehkäpä Mäntylahden pikkulokit ovat normaalia sosiaalisempia yksilöitä tai ehkäpä ne eivät yksinkertaisesti laiskuuttanut viitsi rakentaa useampia pesiä, vaan katsovat yhden bok-

sin riittävän hyvin kahdelle parille. Yhteiselämästä lienee ainakin se hyöty, että pesä ja munat tulevat näin tarkoin vartioitua kahden parin vartioidessa samaa pesää. Miten lienevät haudontavuorot ym. järjestetyt?

Petri Hottola ja Heikki Pönkkä

HELMIPÖLLÖN PESINTÄ ASUINRAKENNUKSESSA

Jouni, Jukka ja Hannu Lehtoranta

19.3.1980 havaittiin Juuan kirkonkylän laitamilla, Syrjälän omakotitaloalueella "puputtava" helmipöllö. Soidin jatkui aktiivisesti ja 15.4. klo 21.45 havaittiin pariskunnan käyvän erään kaksikerroksisen omakotitalon päädyssä olevassa reiässä. Reikä oli neliömäinen, läpimitaltaan n. 10-15 cm ja se sijaitsee aivan katon harjan alla. Ullakolle ei ole pääsytieta, joten tämän mielenkiintoisen pesinnän yksityiskohtia ei voitu seurata. Talon asukkaat kertoivat ullakolta usein kuuluneen rapinaa ja muutamia kertoja he olivat nähneet ruokaa kantavan yksilön. Kesäkuun alussa reiän suulla oli ollut yksi poikainen ja vähän myöhemmin oli pihakoivussa ollut neljä poikasta. Helmipöllön erikoisista pesinnoista mainitaan kirjallisuudessa tapaukset, joissa pesä on löydetty heinäsuovasta, ulkorakennuksesta, vanhasta harakan pesästä ja kahden lähekkäisen kuusenrungon välistä oksien varasta. Pesintää asuinrakennuksessa ei mainita. Kyseessä olevan tapauksen pöllöt olivat ilmeisen musiikkiystävällisiä, koska niitä ei häirinyt yläkerran huoneessa usein voimakkaanakin soinnut rock-musiikki.

KIRJALLISUUS

v. HAARTMAN, L., O. HILDÉN, P. LINKOLA, P. SUOMALAINEN & R. TENOVUO 1963-72: Pohjolan Linnut värikuvin. Helsinki

LUNDEVALL, C-F., 1980: Suomen Linnut. - WSOY, Porvoo

TUTKITAANPA

Siipirikon toimitus kaipaa pieniä ja miksei suurempiäkin tutkimuksia julkaistavaksi. Myöhäisen kevään takia kannattanee tänä vuonna erityisesti tarkkailla lintujen pesinnän ajoittumista ja onnistumista. Lähetä havainnot Siipirikon toimitukseen yhdistyksen osoitteella. Pyrimme kokoamaan niistä yhteenvedon ensi talvena. Tarkoitukseen voi käyttää myös virallisia Suomen Tiedeseuran pesäkortteja, joita voi tilata veloitusetta os. Lars v. Haartman, Yliopiston eläintieteen laitos, P. Rautatiekatu 13, 00100 Helsinki 10.

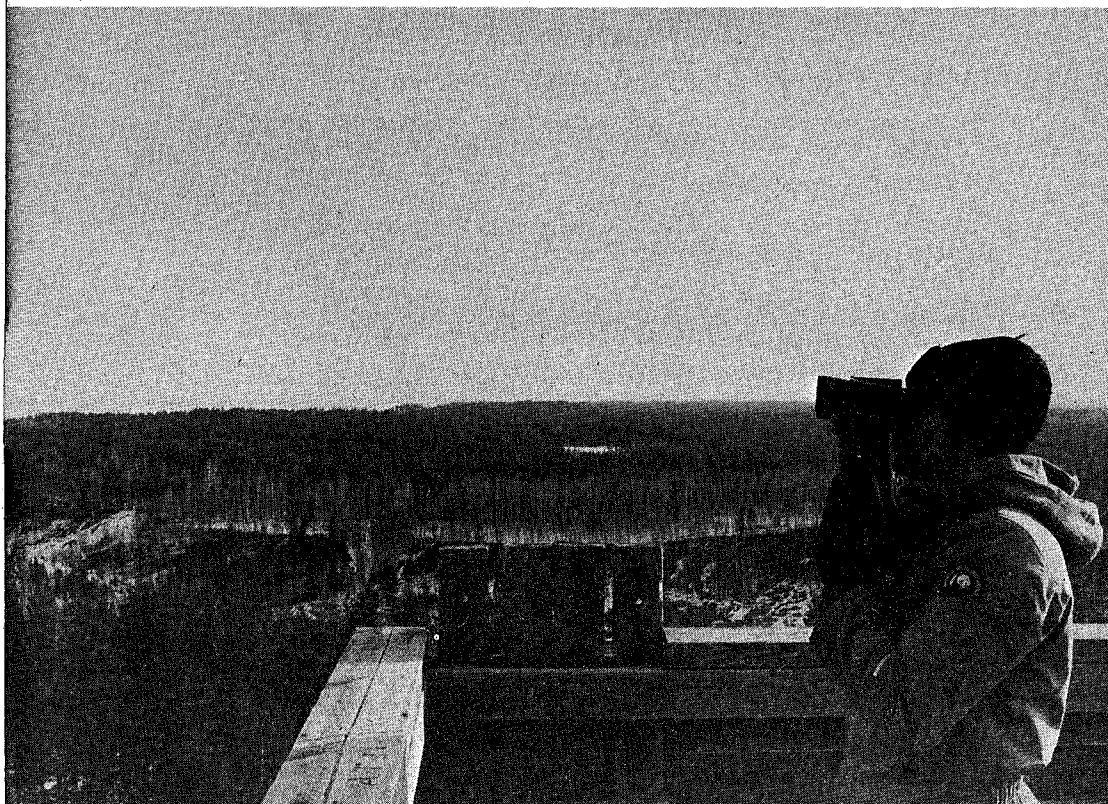
Kesällä pyrimme järjestämään ainakin yhden yhteisretken Patvinsuolle. Patvinsuon linnuston tutkimiseen saataneen 3000 mk:n apuraha. Projektin vetäjistä on puutetta. Ilmoita, jos kiinnostaa.

SINUSTAKO POHJOIS-KARJALAN PINNAKUNINGAS 1981?

PKLTY r.y. julistaa kuluvalle vuodelle jäsenilleen kilpailun P-K:n kovimpien pinnamiesten löytämiseksi. Kilpailuun saavat osallistua kaikki P-K:n läänin alueella asuvat jäsenet ikään tai sukupuoleen katsomatta. (Etelässä asuvat saisivat jo heti lähdössä liian suuren etumatkan). Osanottajat yrittävät siis nähdä vuoden 1981 aikana mahdollisimman monta eri lintulajia. Samalla saadaan selville mm. se, kuinka monta eri lintulajia P-K:ssa yleensä voi nähdä vuoden aikana. Parhaat saavat tietysti osakseen mainetta ja suurta kunniaa. Vastineeksi he joutuvat tekemään selkoa kuluneen vuoden retkistään Siipirikossa.

Rariteettien osalta kilpailun tuomarina toimii ARK/RK. Muuten jokainen vastaa omista havainnoistaan. Itsekritiikki on aina pidettävä korkealla - ja eihän voitto ole pääasia, vaan rehti kilpa ja retkeilyn edistäminen.

Stajailua Höytiäisen hyppyrimäen tornissa (Valok. V. Turunen)

OHJEET HAVAINTOJEN KOKOAMISEKSI JA LÄHETTÄMISEKSI SIIPIRIKKOON

Kaikkia pohjoiskarjalaisia lintumiehiä ja -naisia sekä maakunnassa retkeileviä kehoitetaan kokoamaan ja lähettämään seuraavat vuosittaiset havaintonsa:

MUUTTOHAVAINNOT

1. Muuton alkaminen, päämuutto ja päättyminen
-muuton alkamis- ja päättymishavainnot yhdistyksen omalla muuttolomakkeella
-päämuuttohavainnot yhdistyksen omalla B-lomakkeella
2. Isot linnut yhdistyksen omalla B-lomakkeella
3. Petolinnut " " B-lomakkeella
4. Arktika " " B-lomakkeella

Kevätmuuttohavainnot on palautettava 31.8. mennessä ja syysmuuttohavainnot 28.2. mennessä.

VAELLUSLINTUHAVAINNOT (syysvaellus)

- yhdistyksen omalla B-lomakkeella 28.2. mennessä
- keväällä vaelluslajit ilmoitetaan muuttohavaintojen yhteydessä

YÖLAULAJAT + KULTASIRKKU (soidin + pesimähavainnot)

- yhdistyksen omalla C-lomakkeella tai B-lomakkeella 31.10. mennessä (paikka ilmoitetaan myös yhtenäiskoordinaatein)

PESIMÄBIOLOGISET HAVAINNOT

1. Pöllöt (kaikki pesintäaikaiset havainnot) yhdistyksen uudella Pöllön/haukan pesintälomakkeella 31.8. mennessä.
2. Päiväpetolinnut (ilmoitettava kaikki pesintäaikaiset havainnot) yhdistyksen uudella Pöllön/haukan pesintälomakkeella 31.10. mennessä.

TALVILINTUHAVAINNOT

- yhdistyksen omalla talvilintulomakkeella 30.4. mennessä

HARVINAISUUDET

1. Valtakunnalliset harvinaisuudet SLY:n RK:n omalla lomakkeella
2. Alueelliset harvinaisuudet yhdistyksen omalla eli PKLTY:n ARK:n lomakkeella
- havainnot tulisi lähettää mahdollisimman pian havainnon teon jälkeen ja viimeistään 31.12. mennessä

Kaikki havainnot lähetetään toistaiseksi ensisijaisesti Juha Miettiselle os. Värttinätie 28 80260 Joensuu 26 Puh. 973-32110 tai toissijaisesti yhdistyksen postilokeroon os. PKLTY r.y. PL 119 80101 Joensuu 10.

Täytetyt havaintolomakkeet jaetaan toimituksesta käsin yhteenvedojen tekijöille. Lomakkeita on saatavissa yhdistyksen kokouksissa ja toimitukselta. Noudata määräaikoja ja lähetä vähäisetkin havaintosi! Näin varmistat Siipirikon ilmestymisen vastaisuudessakin.

TOIMITUS